

L'EDUCACIÓ CONJUGAL

AVUI ens proposem tractar una qüestió que no deixa d'oferir, per a nosaltres, sèries dificultats, perquè demés de les d'ordre particular, existents sempre, que tenen per origen la poca competència del cronista, hem de lluitar amb altres de caràcter general, una de quines causes es la impossibilitat d'ajuntar un determinat número de cassos, per reduït que sigui, per a estudiar-los baix un mateix aspecte. No vol dir això que en l'anterior educació, la que's porta a efecte des de la infantesa, puguin donar-se regles perfectament adaptables a tots. Precisament sustentem la teoria de que cada educand deu ésser objecte d'una observació particularíssima i d'un estudi especial per a que en cada cas concret puguin aplicar-se els mètodes més en harmonia amb la respectiva naturalesa; lo contrari seria com volguer que dongui els mateixos fruits la llevor sembrada en terrenys de diversa composició. I així com segons siguin aquests necessitaran d'un adob diferent per a ajudar a l'obra fecundadora de la terra, segons siguin els éssers educables necessitaran de procediments distints per a portar a efecte l'obra de l'educació.

Malgrat aquestes diferències, en els primers temps poden establir-se classificacions més o menys detallades, poden for-

mar-se agrupacions més o menys extenses, si be cuidant molt d'atendre degudament les deficiències que's vagin observant a mesura que dongui els seus fruits aquella primera educació en comú. I com que per molta atenció que s'hi presti sempre escapen detalls que, al descuidar-se, son causa de defectes, i aquests se desenrotllen amb rapidesa increïble, i al creixer afonen marcadament les diferències i originen nous defectes que senyalen noves divisions, aquestes, unides a les també nombrossíssimes que estableixen en el mateix ordre les virtuts i les bones qualitats, arribarien a fer, temps després, que 'ls grups que abans haguesin pogut formar-se se subdividissin de tal manera que sols contingués un individu cada classificació de les que's fessin.

Dificultats d'aquesta naturalesa les tindrem, doncs, sempre que's tracti per lo menys, de l'educació de l'adolescència en avant; però en aquest cas concret de l'educació conjugal augmenten considerablement, perquè no sols hi ha que estudiar les diferències de que abans parlavem, sinó que és precís reduir, fer desaparèixer si és possible, les existents entre dos éssers, procedint sintèticament, diguem-ho així, en aquesta tasca; és a dir: començant per llimar les més suaus arestes, anant corretgint els més petits defectes, tractant de suprimir els obstacles més llunyans que marquen les més petites divisions, per a anar, poc a poc, amb constància i amb fermesa, a la consecució d'una unió perfecta, d'una dol-

ga harmonia, d'una íntima barreja de dues existències, d'una fusió de dos éssers que creuen i adoren l'un en l'altre, que s'apoiem mútuament i que constitueixen la base de la família i de la societat.

Quan formós seria arribar a n'aquest fil! Però quan difícilment s'hi arriba! Lo freqüent és, per dissort, que succeeixi tot lo contrari. Units els esposos durant els primers temps del matrimoni, aviat apareixen les primeres divergències, que si bé es natural que apareguin puix que neixen de l'inevitable diversitat de caràcter i de les innates imperfeccions de l'humana naturalesa, no deixa d'ésser lamentable que, en lloc de procurar aminorar-les o fer-les desaparèixer, s'arrelin més cada dia per manca de una tolerancia que sàpiga dispensar els defectes mentre se busquen mitjans per a corretgir-los. I no podem nosaltres, ni pot ningú, indicar aquests mitjans; els dicten, en cada cas, la prudencia i el bon criteri, i segons s'apliquin o no degudament, se conseguirà la pau i l'harmonia que son font de felicitat en la vida de família, o acabarà per fer-se, aquesta, insoportable, amb totes les tristes conseqüències que se'n poden derivar.

I el marit és, quasi sempre, el major responsable. En primer lloc, te més vasta cultura que la dona perque l'us ha establert, fins ara, una diferència, tan lamentable com se vulgui, però que ha existit i no ha desaparegut del tot, entre la instrucció de l'un i de l'altre, no en quant a la qualitat, que és natural que existeixi, sinó en quant a l'intensitat; demés, els anys viscuts regint-se per sí mateix des de que s'emancipa de la tutela paternal fins que passa a ésser cap d'una família, li han fet adquirir un caudal de coneixements i nutrir-se de les ensenyances d'una sèrie d'observacions i arribar a posseir un sentit pràctic de la vida, que quasi mai te la dona, per dotada que estigui de bones disposicions, perque passant ràpidament de la situació de filla a la de esposa no pot fer independentment aquella vida de relació ni procurar-se

aquella experiència i aquella sabiduria pràctica. I tot això, unit a lo establert per la propia naturalesa, posa a l'home en condicions d'ésser ell qui iniciï l'obra educadora, escurçant de mica en mica la distància que separa les seves propies idees de les de la seva esposa, que per lo general, i a causa d'una educació superficial i incompleta, solen ésser vulgars i frívols: la seva raó, extensa, fixa i imparcial, que per tenir aquests atributs de superioritat li dona el privilegi de l'autoritat i del govern, deu posar-la al servei de l'obligació moral en que està de amparar i de dirigir a la seva companya, i d'inculcar-li aquelles idees saines i verdaderes que ell ha pogut adquirir com a fruit de la meditació i de l'experiència. Però posant molt de seny en lo que faci per a no caure ni en el perill d'adoptar aires de suficiència i de pedanteria que humilien i ofenen els sentiments de qui té de sufrir-los, ni en l'aberració de volguer imposar aquestes idees amb una violència que podria donar lloc a certs rampells de supèrbia a que tan propens és el caràcter femení, i que no's corretgiràn amb ordres imposades que originen quasi sempre rebelions violentes, sinó amb frases nascudes de l'ànima i dictades per la raó, a que la dona sol ésser singularment sensible.

Doncs no sol fer-se així; i quan no cau el marit en l'extrem de l'autoritat despòtica, que degenera en tirania i que tan censurable és si es manifesta oberta i grollerament com si se l'adorna amb gales per a disfressar-la, cau en l'altre, més freqüent, de la indiferència i l'abandó. Se limita a subvenir a les necessitats materials—i no parlem dels casos en que ni això fa perque gasta en la satisfacció de les seves passions lo que deu ésser el pà de la família—però deixa completament descuidada, entregada a les seves propies forces, aquella ànima, moltes vegades càndida i pura, sense pensar que la desil·lusió que ha de causar-li el trovar-se despreciada i abandonada quan esperava veure's estimada i protegida, té com a conseqüència més immediata el pe-

rill de sucumbir a la fascinació, a l'atracció insensible que exerceix el món.

També l'esposa té una tasca educadora que complir. Posseïdora d'una raó subtil, fina, delicada, en rès pot emprar-la millor que posant-la al servei d'aquesta altíssima missió. Perque l'esposa no sols és la mestressa de la casa, dintre de la qual i en determinats detalls exerceix una autoritat immediata i una sobirania quasi absoluta, sinó que és l'encarregada de perfeccionar, des del seu punt de vista, l'educació del marit; amb la seva delicadesa de sentiments pot, en moltes ocasions, esborrar certes rusticitats i pulir certes arestes propies del caràcter de l'home; pot fer desaparèixer certs costums i certs hàbits vulgars i baixos que ha pogut adquirir i que 'l fan poc digne de la societat. La seva viva imaginació no deixarà de suggerir-li els mitjans que deu emprar per a corregir aquells defectes i fins per a arrancar al marit, si és precis, d'una vida de desenfré i de passió, que és quasi sempre la que causa l'indiferència i l'abandó de que parlavem més amunt, perque ella posseeix des de la dot especialíssima de saber, puix que raona per sentiment, contestar amb una espurna de passió o d'imaginació a l'argument més irrefutable, fins la meravellosa virtut de fer que 'ls seus llavis dibuixin un somris encara que tingui destroçat el cor.

Però l'esposa s'oblida també moltes ve-

gades del compliment del seu deure; i encara que 'l cas no sigui tant freqüent com entre 'ls homes, també sol caure en els extrems de la tirania i de la indiferència. Tan ridículs i repugnants son en l'esposa aquests defectes com crudels i baixos en el marit; perque ridícul i repugnant és l'espectacle de veure a una dòna apoderada d'una sobirania que ni li perteneix ni té condicions per a desempenyar, i que porta a efecte ja violentment, humiliant a la vista de tots a aquell a qui ha jurat respecte i obediència, ja artificiosa i manyosament, lligant a l'home, amb hipòcrita amabilitat, a una esclavitut invisible. I no solament més ridícul i més repugnant, sinó més dolorós i més trist és l'altre espectacle de veure a una dòna que, indiferent, poc menys que extranya a tot quant a la casa i a la familia fa referència, sols se preocupa de buscar, fora d'ella, en el bullici de la societat i entre 'ls perills del món, satisfaccions al seu orgull i afalags a la seva vanitat. Tòtes aquestes fetes, ja prou greus per sí soles, tenen una importància extraordinàriament major quan no son sols esposos sinó pares els que les cometem, perque 'ls fills, indefectiblement, sufriran durant tota la seva vida les conseqüències de que la llar domèstica hagi sigut temple de respecte, d'amor, de pau i de puresa, o que, al contrari, hagi sigut niu de turpituds i de rancunies i sembradura de discordies i de males passions.

J. SAFONT.

